

Nr 52

LANDSKAPSLAG

om kontroll av ekologisk jordbruksproduktion

Föredragen för Republikens President den 30 juni 1995

Utfärdad i Mariehamn den 21 juli 1995

I enlighet med lagtingets beslut¹⁾ stadgas:

1 §

Inledande bestämmelse

I denna lag finns bestämmelser om kontroll av produktion, beredning, märkning och marknadsföring av jordbruksprodukter som ekologiskt framställda.

För att skydda framställningen av ekologiska jordbruksprodukter samt för att säkerställa konkurrens på lika villkor för dem som framställer produkter och vid sin marknadsföring lämnar uppgift om att de framställts ekologiskt skall ett kontrollsystem upprättas av landskapsstyrelsen i enlighet med bestämmelserna i denna lag. Kontrollsystemet avser uppgifter om och tillsyn över produktionsmetoder och märkning av livsmedelsråvaror som producerats inom jordbruket och har ett klart samband med jordbruksproduktionen.

Endast jordbruksprodukter som omfattas av kontrollsystemets register över ekologiskt jordbruk får marknadsföras som ekologiskt framställda.

2 §

Definitioner

I denna lag använda begrepp skall ha den betydelse som anges i denna paragraf.

Ekologiskt framställda jordbruksprodukter är produkter som uppfyller de minimikrav avseende kontrollåtgärder och förebyggande åtgärder som meddelas i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 2092/91 om ekolo-

gisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter, nedan kallad rådets förordning.

Producent är om inte annat särskilt anges i denna lag en företagare som förbundit sig att följa rådets förordning och som av landskapsstyrelsen godkänts att marknadsföra jordbruksprodukter som ekologiskt framställda.

Kontrollant är en av landskapsstyrelsen eller ett godkänt kontrollorgan förordnad person som ansvarar för produktionskontroll i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Ålands kontrollnämnd för ekologiskt framställda jordbruksprodukter, nedan kallad kontrollnämnden, är en av landskapsstyrelsen tillsatt nämnd som skall biträda landskapsstyrelsen i skötseln av frågor som rör framställning av jordbruksprodukter vilka marknadsförs som ekologiskt framställda i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Ålands kontrollregister för ekologiskt jordbruk, nedan kallat kontrollregistret, är landskapsstyrelsens kontrollregister över producenter och fastigheter, eller delar av fastigheter, vars produktion efter ansökan konstaterats uppfylla kraven för ekologiskt framställda jordbruksprodukter. I kontrollregistret införs dessutom de nödvändiga uppgifter om godkännande och kontroll som förutsätts i enlighet med rådets förordning och bestämmelserna i denna lag.

Godkänt kontrollorgan är en organisation eller sammanslutning som uppfyller de krav den europeiska gemenskapen ställer på kontrollorgan avseende produktion av ekologiska

¹⁾ Ls framst. nr 28/1994-95
Nu bet. nr 11/1994-95

jordbruksprodukter och som av landskapsstyrelsen efter ansökan godkänts att utföra kontroll enligt denna lag. Landskapsstyrelsen beslutar närmare om ansökningsförfarandet.

3 §

Kontrollnämndens sammansättning

Kontrollnämnden tillsätts av landskapsstyrelsen för två år i sänder för att biträda landskapsstyrelsen vid skötseln av de angelägenheter som avses i denna lag. Nämnden skall bestå av minst tre och högst fem ordinarie ledamöter och personliga ersättare för dem. Kontrollnämndens ordförande utses av landskapsstyrelsen medan nämnden inom sig för sin mandattid utser en vice ordförande. Minst en och högst två ledamöter skall företräda landskapsstyrelsen. Av övriga ledamöter bör minst en företräda de producenter som godkänts att marknadsföra produkter som ekologiskt framställda samt minst en företräda konsumenterna. Landskapsstyrelsen beslutar närmare om nämndens sammansättning.

Landskapsstyrelsen tillsätter nämndens sekreterare, vilken inte samtidigt kan vara medlem i kontrollnämnden.

Nämndens medlemmar handlar under tjänstemannaansvar.

4 §

Märkning av ekologiskt framställda jordbruksprodukter

Om inte annat följer av 10 § har en producent som är införd i kontrollregistret rätt att för de produkter som omfattas av registreringen vid sin marknadsföring lämna uppgift om att produkten omfattas av landskapets kontrollsystem, i enlighet med bilaga 5 till rådets förordning, med följande text:

Ekologiskt jordbruk - EG:s kontrollsystem

Om en uppgift lämnas vid marknadsföring att en produkt omfattas av landskapets kontrollsystem skall samtidigt anges att rätten härtill beviljats av Ålands landskapsstyrelse.

Närmare bestämmelser om utformningen av märkning av en produkt som ekologiskt framställd i enlighet med denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

5 §

Ansökan om godkännande att marknadsföra jordbruksprodukter som ekologiskt framställda

Den som vill godkännas för landskapets kontrollsystem avseende jordbruksprodukter vil-

ka marknadsföra som ekologiskt framställda skall ansöka om detta hos landskapsstyrelsen. Ansökan skall uppta minst de uppgifter som krävs i enlighet med rådets förordning såsom

- a) sökandens namn och adress,
- b) platsen för produktionen och vid behov närmare uppgifter om platsen där verksamheten bedrivs,
- c) verksamhetens produkter,
- d) åtagande från sökanden att driva verksamheten i enlighet med bestämmelserna i rådets förordning,
- e) tidpunkten då sökanden upphörde att använda sådana ämnen som inte är tillåtna i enlighet med rådets förordning samt
- f) namnet på godkänt kontrollorgan som producenten utsett för kontroll av verksamheten.

Landskapsstyrelsen kan besluta att ytterligare uppgifter, utöver de som följer av bestämmelserna i 1 mom., skall framgå av ansökan om godkännande för kontrollsystemet.

6 §

Kontrollregistret

Landskapsstyrelsen eller godkänt kontrollorgan skall i kontrollregistret införa uppgifter om de producenter och fastigheter som efter ansökan konstaterats uppfylla kraven för ekologiskt framställda jordbruksprodukter och således godkänts för anslutning till landskapets kontrollsystem för ekologiskt framställda produkter. I registret skall utöver de uppgifter som avses i 5 § dessutom införas uppgifter

- a) om datum för inledande kontroll,
- b) om datum för godkännande,
- c) om datum för produktionskontroll,
- d) om datum för förbudande att använda uppgift om att en produkt omfattas av landskapsstyrelsens kontrollsystem samt
- e) övriga uppgifter som är nödvändiga för den kontroll som förutsätts i rådets förordning.

Landskapsstyrelsen kan besluta närmare om vilka uppgifter som skall införas i det register över de producenter och fastigheter som avses i denna paragraf.

7 §

Egenkontroll

En producent som omfattas av kontrollsystemet skall se till att hans framställning av ekologiska jordbruksprodukter uppfyller de krav som följer av bestämmelserna i denna lag. En producent skall för detta ändamål på egen bekostnad tillämpa ett av landskapsstyrelsen godkänt kontrollsystem.

En producent skall varje år före en tidpunkt landskapsstyrelsen fastställer anmäla sin produktionsplan för det följande jordbruksåret. Om det behövs avseende växtodling skall en sådan anmälan avse varje odlingsdel en verksamhet innefattar. En producent skall utan dröjsmål meddela landskapsstyrelsen om väsentliga förändringar i verksamheten eller i omständigheter som påverkar verksamheten. En producent skall dessutom bistå en kontrollant med den hjälp som kontrollen förutsätter.

Landskapsstyrelsen kan besluta närmare om

- a) vilka system för egenkontroll som godkänns i enlighet med bestämmelserna i 1 mom.,
- b) vilka uppgifter som skall ingå i en sådan produktionsplan som avses i 2 mom. och
- c) omfattningen av den hjälp en producent på begäran måste lämna i enlighet med 2 mom.

8 §

Godkänt kontrollorgans producentkontroll

Den kontroll som förutsätts i rådets förordning kan utföras av ett av landskapsstyrelsen godkänt kontrollorgan. Landskapsstyrelsen kan återkalla godkännandet av ett kontrollorgan om kontrollorganet inte iakttar sina åligganden enligt denna lag.

Ett godkänt kontrollorgan skall för varje ansluten producent utföra sådan nödvändig kontroll samt bistå landskapsstyrelsen med de upplysningar och den hjälp som förutsätts i rådets förordning. Kontrollorganet, dess kontrollanter och andra funktionärer får inte i sin verksamhet ha något eget intresse som kan påverka deras opartiskhet.

Ett godkänt kontrollorgan får ta ut avgift för sin kontroll enligt en taxa som efter förslag av kontrollorganet fastställs av landskapsstyrelsen.

9 §

Landskapsstyrelsens producentkontroll

Landskapsstyrelsen skall utföra sådan nödvändig kontroll som förutsätts i rådets förordning eller tillse att sådan kontroll utförs av godkänt kontrollorgan. För kontrollen skall finnas minst en av landskapsstyrelsen bemyndigad kontrollant som arbetar under tjänstemannaansvar. Förordnandet kan avse viss kontroll eller gälla generellt. Förordnande kan knytas till innehav av viss tjänst.

Landskapsstyrelsen har rätt att av en producent och ett godkänt kontrollorgan få den information som behövs för kontrollen samt har rätt att utföra de inspektioner och undersökningar som kontrollen förutsätter. Över resultatet av varje kontroll skall en rapport upprättas vilken

skall delges kontrollnämnden och den enskilde producenten.

Landskapsstyrelsen skall se till att kontrollnämnden samt varje producent får den information som behövs för det ekologiska jordbruk som avses i denna lag.

Landskapsstyrelsen kan besluta närmare om omfattningen och utförandet av den kontroll som avses i denna paragraf.

10 §

Kontrollnämndens arbete

Innan landskapsstyrelsen fattar ett beslut om godkännande som avses i 5 § skall kontrollnämndens utlåtande inhämtas. Kontrollnämnden kan i sitt utlåtande tillstyrka eller avstyrka att en producent, en fastighet eller en del därav godkänns för landskapets kontrollsystem avseende jordbruksprodukter vilka marknadsförs som ekologiskt framställda.

Kontrollnämnden lämnar på begäran från landskapsstyrelsen utlåtande över om en producent som omfattas av kontrollsystemet följer de krav som avses i denna lag. Kontrollnämnden kan självständigt pröva om en producent som omfattas av kontrollsystemet följer de krav som avses i denna lag och kan därvid föreslå att landskapsstyrelsen vidtar en åtgärd som avses i 11 §.

Kontrollnämnden kan vid behov höra landskapsstyrelsens kontrollant.

11 §

Avlägsnande av felaktig uppgift från kontrollregistret samt förbud i vissa fall mot användande av uppgift om ekologisk produktion

En märkning av en produkt som ekologiskt framställd i enlighet med denna lag skall avlägsnas om produkten inte uppfyller i denna lag avsedda krav på ekologiskt framställda jordbruksprodukter. Landskapsstyrelsen kan besluta att en producent vars produkt felaktigt märkts såsom ekologiskt producerad utan dröjsmål skall avlägsna den felaktiga märkningen vid äventyr av att avlägsnandet sker på dennes bekostnad.

En producent vars produkter vid upprepade tillfällen uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vid marknadsföringen märkts som producerade i enlighet med landskapets kontrollsystem, utan att de uppfyller minimikraven för ekologiskt framställda produkter, kan för viss tid eller tills vidare av landskapsstyrelsen meddelas *förbud mot användning av uppgift om att en produkt omfattas av landskapsstyrelsens kontrollsystem*. Om bristen avhjälpes eller om

den inte längre har betydelse skall förbudet återkallas utan dröjsmål. Ett i detta moment avsett förbud kan förenas med vite varvid ändring genom besvär inte får sökas över beslutet om föreläggande av vite. Vid bedömning av om verkan av underlåtelse är mycket långvarig skall de allmänna förutsättningar för omställning till ekologisk produktion samt bestämmelserna enligt rådets förordning om sådan övergångsperiod som krävs beaktas innan produkter från producenten anses vara ekologiskt framställda produkter.

Landskapsstyrelsen kan i enskilda fall innan beslut som avses i denna paragraf fattas inhämta utlåtande från kontrollnämnden.

12 §

Avlägsnande från kontrollregistret

Landskapsstyrelsen kan besluta att en producent skall avlägsnas ur kontrollregistret om denne vid upprepade tillfällen uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att följa de minimikrav för ekologiskt framställda produkter som avses i denna lag, eller om en underlåtelse att följa dessa krav med hänsyn till underlåtelsernas art har eller anses få en mycket långvarig verkan.

Landskapsstyrelsen kan i enskilda fall innan beslut om avlägsnande ur kontrollregistret fattas inhämta utlåtande från kontrollnämnden.

Mariehamn den 21 juli 1995

HARRIET LINDEMAN
vicelanträd

13 §

Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

14 §

Förnyad kontroll

En producent som är missnöjd med den kontroll som avses i 9 § har efter yrkande rätt till ny kontroll. Yrkande om ny kontroll skall ske inom 14 dagar efter att kontrollresultatet delgivits denne.

15 §

Rättelse

En producent som är missnöjd med landskapsstyrelsens beslut om godkännande för kontrollsystemet, förbud mot användning av uppgift om att en produkt omfattas av landskapsstyrelsens kontrollsystem eller om avlägsnande ur registret har rätt att inom 30 dagar efter att han delgivits beslutet inlämna ett skriftligt yrkande på rättelse av beslutet till landskapsstyrelsen.

16 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september 1995.

Åtgärder som lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Olle Ekström
föredragande